

Hvordan håndtere pressen?

SIRI GULLIKSEN TØMMERBAKKE

Redaktør i Dagens Medisin

Tidligere:

High North News

Avisa Nordland

Adresseavisen

Ambulanseforum

Gatemagasinet Sorgenfri

DAGENS
Medisin

NHI Norsk
Helseinformatikk

«Å uttale seg til norske journalister er ikke bare en risikosport, det føles ofte som tvangslobotomering.»

DAGENS
Medisin

NHI Norsk
Helseinformatikk

HVORDAN JEG JOBBER:

TIPS FRA LESERE

**SYSTEMATISK GJENNOMGANG AV POSTLISTER
DELTAKELSE UNDER STYREMØTER OG DEBATTMØTER
DIALOG MED ANSATTE OG LEDERE I HELSEVESENET
(PASIENTHISTORIER)
AVVIKSMELDINGER**

Før publisering

Samtale med kilden

Dokumentasjon?

Innhenting av dokumenter fra andre instanser (som kan underbygge påstandene)

Etablere kontakt med motparten

Ekspertkilde?

Samtale/intervju

Utskriving

SAMTIDIG IMØTEGÅELSE

Etter publisering

Ta imot reaksjoner

Oppfølger?

Er dette et enkelttilfelle?

Eller et mer overordnet problem?

Viktig å følge opp saken – også etter stormen har lagt seg...

Men ikke ofte det får fortjent spalteplass....

REGLER OG RETNINGSLINJER

VI TRYKKER IKKE ALT...

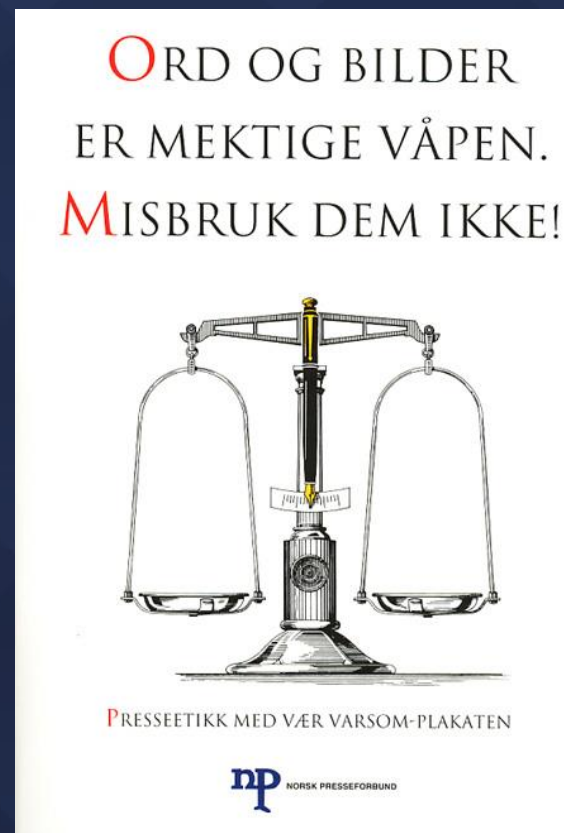
DAGENS
Medisin

NHI Norsk
Helseinformatikk

Vær varsom-plakaten:

1.4. Det er pressens rett å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold.

1.5. Det er pressens oppgave å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.

Journalisters atferd og forholdet til kildene

3.2. Vær kritisk i valg av kilder, og kontroller at opplysninger som gis er korrekte (...)

3.3: Det er god presseskikk å klargjøre premissene i kontakten med kilder. Hvis det inngås avtale om sitatsjekk, bør det gjøres klart hva avtalen omfatter og hvilke frister som gjelder. Redaksjonen selv avgjør hva som endelig publiseres.

3.7 Kilder skal gjengis korrekt. Pressen har plikt til å gjengi meningsinnholdet i det som brukes av intervjuobjektets uttalelser. Ingen kilder har krav på å bli gjengitt i sin helhet.

Publiseringsregler

4.1. Legg vekt på saklighet og omtanke i innhold og presentasjon.

4.2. Gjør klart hva som er faktiske opplysninger og hva som er kommentarer.

4.4. Sørg for at overskrifter, henvisninger, ingresser og inn- og utannonseringer ikke går lenger enn det er dekning for i stoffet.

4.6. Ta hensyn til hvordan omtale av ulykker og kriminalsaker kan virke på ofre og pårørende. Vis hensyn overfor mennesker i sorg eller ubalanse.

4.7. Vær varsom med bruk av navn og bilde og andre klare identifikasjonstegn på personer som omtales i forbindelse med klanderverdige eller straffbare forhold. Vis særlig varsomhet ved omtale av saker på tidlig stadium av etterforskning, i saker som gjelder unge lovovertredere, og der identifiserende omtale kan føre til urimelig belastning for tredjeperson. Identifisering må begrunnes i et berettiget informasjonsbehov. Det kan eksempelvis være berettiget å identifisere ved overhengende fare for overgrep mot forsvarsløse personer, ved alvorlige og gjentatte kriminelle handlinger, når omtaltes identitet eller samfunnsrolle har klar relevans for de forhold som omtales, eller der identifisering hindrer at uskyldige blir utsatt for uberettiget mistanke.

De aller viktigste punktene i VVP (..og de som brytes aller mest...)

4.13. Feilaktige opplysninger skal rettes og eventuelt beklages snarest mulig.

4.14. De som utsettes for sterke beskyldninger skal så vidt mulig ha adgang til samtidig imøtegåelse av faktiske opplysninger. Debatt, kritikk og nyhetsformidling må ikke hindres ved at parter ikke er villig til å uttale seg eller medvirke til debatt.

4.15. De som er blitt utsatt for angrep skal snarest mulig få adgang til tilsvarende svar, med mindre angrep og kritikk inngår som ledd i en løpende meningsutveksling. Ha som krav at tilsvaret er av rimelig omfang, holder seg til saken og har en anstendig form. Tilsvarende kan nektes dersom den berørte part, uten saklig grunn, har avvist tilbud om samtidig imøtegåelse i samme spørsmål. Tilsvarende og debattinnlegg skal ikke utstyres med redaksjonell, polemisk replikk.

Mine erfaringer etter 15 år i pressen

DAGENS
Medisin

NHI Norsk
Helseinformatikk

Motsetninger

LEGER:

- Taushetsplikt i ryggmargen
- Vant til å bruke lang tid før noe er klart til å fortelles
- Kan/vil kun svare i generelle vendinger
- Skriver lange utredninger
- Bruker ofte (komplisert) fagspråk

- **Vil ha kontroll på historien**

JOURNALISTER:

- Fortellertrang i ryggmargen
- Nødt til å forholde seg til (korte) deadlines og (mange) konkurrenter
- Tenker mennesket i nyhetene
- Må fatte seg i korthet
- Må «oversette» til noe som er forståelig for alle

- **Vil ha kontroll på historien**

Når journalisten ringer – hva da?

- Hva er saken?
- Hvilken dokumentasjon foreligger?
- Når er deadline?
- Konferer med kommunikasjonsavdelingen, en kollega eller andre med mer erfaring enn deg
- Svar fortrinnsvis selv
- «Off the record» mulig der det er bygget tillit...
- Har du god bakgrunnsinfo? Tilby journalisten det før intervju.
- Be om sitatsjekk
- I tillegg kan du be om å få se hvilken sammenheng dine sitater er satt i

Hva kan vi gjøre for å samarbeide bedre?

- FORSTÅELSE OG AKSEPT FOR ULIKE ROLLER
- TA DEG TID TIL Å FORKLARE
- KREV DET SAMME FRA JOURNALITEN
- TILLIT

Tillit – ikke alltid lett

- Det er for seint å begynne bygge tillit mellom journalist og helsepersonell/sykehus når det allerede er blitt en sak.
- Tilliten må bygges over tid.
- Det krever dedikerte journalister og helsepersonell som legger seg litt i selen.
- Men – det går an....
- Vær proaktiv og tips journalister eller redaksjoner om saker du mener bør belyses (også positive saker)

«Mange medieoppslag om fortvilte pasienter har etter hvert overbevist meg om hvor utilfredsstillende min forståelse av hva som er pasientens perspektiv har vært. Jeg har gradvis erkjent at det tradisjonelle faglige perspektivet om toleranse for "påregnelige komplikasjoner" må suppleres med en dypere forståelse av pasients oppfatning av saken.»

Barthold Vonen

Har du vært involvert i en hendelse som har medført skade?

Ha lav terskel for å beklage!

Det koster så lite

Men det betyr så mye...

Trenger du råd?
Ring meg når som helst 😊

91 64 87 86

DAGENS
Medisin

NHI Norsk
Helseinformatikk